

S

Et magasin til deg fra
Strømmestiftelsen

PÅ JOBB
**Selvstendig
kvinneforkjemper**

TEMA
**Skole verner
om barns lek**

BARNESIDER
**Eventyr og
konkurransen**

Lek for livet!

I år ble Verdensdagen for lek markert for første gang. Skole er veien ut av fattigdom, men skole er også et vern som beskytter barndom og lek.

Såpebobler

Jeg husker ennå fortvilelsen da jeg og kusina mi sto der med vedkubbene i hendene. De var ikke lenger små kalver som trengte melk. Ingen av dem var syke. Ingen av dem løp bortover jordene. De var bare helt vanlige, våte vedkubber i et livløst vedlag.

Og vi som hadde gledet oss hele vinteren til å fortsette leken.

Den vidunderlige leken, den uforbeholdne forestillingen, den har en utløpsdato. Leken er like skjør som såpebobler du prøver å fange og holde fast i hendene.

Vi må verne om de lekende årene. Verne om hvert barn, verne om hvert minutt av barndom. For plutselig står de der sammen med oss andre med våte vedkubber i hendene.

tekst KAREN KILANE
foto ØYSTEIN MELHUS VENÅS

Ansvarlig redaktør

Erik Lunde

Redaktør

Karen Kilane

Tekst

Espen Børufsen
Gase Handeland
Kirsten Falch
Glenn Frode Landstad Thorkildsen

Foto

Mohamed Abdu
Øystein Melhus Venås
Geir Ove Pedersen

Illustrasjon

Geir Ove Pedersen
Barnesider, forside og bakside:
Hans Jørgen Sandnes

Design

Lyche Design, Irene B. Lyche

Opplag

18 300, fire utgivelser i året

ISSN 2703-8513

Trykk United Press

«S» er trykket på miljømerket,
resirkulert papir og pakket
i hundre prosent nedbrytbar
biofilm som skal kastes i mat-
avfall. Strømmestiftelsen er
med i Innsamlingskontrollen.

Strømmestiftelsen bekjemper
fattigdom gjennom utdanning,
jobbskaping og samfunnsbyg-
ging i ti land i Asia og Afrika. Vi gir
mennesker muligheten til selv å
kjempe seg ut av fattigdom.

Adresse: Tangen 8, 4608 Kristiansand
Telefon: 38 12 75 00
E-post: post@strommestiftelsen.no
www.strommestiftelsen.no
Kontonr.: 3000.32.51000
Vipps: 03002

6

DEN LIVSVIKTIGE LEKEN. Nawasa vokser opp i et område hvor jenter har mistet år av barndommen til ekteskap. Skole er læring, men skole er også et livsviktig vern om barndom og lek.

INNHOOLD

<p>6 La leken leve
Alle barn har rett til å leke</p>	<p>18 På skolen
Ziki lager sine egne hoppetau</p>	<p>24 På sengekanten
Konkurranser og eventyr for barna</p>
<p>12 På riktig spor
Mye i verden går bedre enn før</p>	<p>20 På arbeidsplassen
Nå ha Neema flere bein å stå på</p>	<p>26 Fest for skolestart
Derfor feierer vi alle verdens skolebarn</p>
<p>14 Årsrapport
Hvordan gikk 2023? Les her.</p>	<p>22 På hjertet
Lagkamerater på og utenfor banen</p>	<p>27 Kryssord
Å lese bladet gir hjelp til å løse kryssordet</p>

14

20

26

LEDER**VERDIEN AV ET FRIMINUTT**

I dette magasinet kan du lese litt om resultatene fra vårt arbeid i 2023. Blant annet forteller vi at i fjor gikk det flere barn på skolene våre enn det finnes førsteklasinger i Norge.

Det er gode nyheter for fattigdomsbekjempelse. Og det er gode nyheter for de barna som får spille fotball, danse, høre fortellinger, krangle og bli venner: De lekende barna.

Barns lek er så viktig at den lenge har vært en egen rettighet i Barnekonvensjonen, og i år ble FNs Verdensdagen for lek markert for første gang.

Barns lek står under press. Her til lands får barna færre timer med fri, uorganisert utelek. For noen av barna ved skolene våre er tidlig ekteskap eller barnarbeid noe av det som kan true barndom og lek.

I den gode, frie leken glemmer du tid og rom. Da kan du reise hvor du vil og være den du vil. Leken gir deg en ballast du bærer med deg resten av livet.

For mange barn er skoleplassen det som beskytter deres barndom og lek. Skole verner barndom. Friminuttene er, for barn i hele verden, noen av de viktigste minuttene av dagen.

Takk for at du er med på å gi barn skole, trygghet og glede!

Karen Kilane
Redaktør

karen.kilane@stromme.org

«Vad vi lekte mina syskon och jag! Från morgon till kväll. Outtröttligt, med iver och fröjd, ibland med fara för vårt liv, men det förstod vi inte.»

ASTRID LINDGREN

Lek for lekens skyld

Skole er en viktig vei ut av fattigdom. Men først og fremst er skolen stedet hvor Nawasa kan få gjøre det som er barnets viktigste oppgave: å leke.

tekst KAREN KILANE foto MOHAMED ABDU

Nagida, heter hun, og er bestevennen til Nawasa. Begge er åtte år og kommer fra Longido-området i Tanzania. Det er grønt

overalt rundt oss. Elefanter trives i dette området, og på den times lange skoleveien kan de to venninnene også møte på sebra, antilope og sjiraff.

– Ser du en elefant, må du sørge for at den ikke lukter deg. Du må bevege deg i forhold til vinden. Og prøve å komme deg til nærmeste hus, forklarer Nawasa.

Det med nærmeste hus er lettere sagt enn gjort.

Nawasa og Nagida tar følge til skolen. Noen dager er veien lang, tung og kjedelig. Andre dager betyr en times skolevei muligheten til å leke seg inn i andre verdener.

Retten til å leke. I leken er Nawasa lærer og Nagida en lege, en tyv eller en jeger. Så blir rollene byttet om. I går var en av dem en kvinne som lurte den strenge læreren trill rundt.

Sånn er det i leken. Da kan vi bli hvem vi vil og overvinne hva vi vil.

De to venninnene vet det ikke, men når jeg møter dem på skolen denne maidagen, er det bare få uker til *Den internasjonale dagen for lek* skal bli markert for første gang i historien. Så viktig er leken at den allerede har vært nedfelt som rettighet i FNs barnekonvensjon.

Da 11. juni i år ble markert som lekens dag, var det både et resultat av at lek og barndom blir anerkjent som noe som må vernes, men også et varsel om at lek og barndom står under press.

Dagen markerer en betydelig milepæl for arbeidet med å bevare, fremme og prioritere lek, slik at alle mennesker – spesielt barn – kan trives og nå sitt fulle potensial, skriver FN selv om denne dagen.

Skolen verner barndom og lek. Lek finnes i alle kulturer. Og på de forskjellige stedene i verden står lek under press av ulike årsaker. Mens Norsk institutt for naturforskning (NINA) i år kunne presentere en undersøkelse som viste at barn i Norge leker mindre ute enn før, er det ikke tid ute i fri natur som truer leken til de to åtteåringene i Tanzania.

Ingen av deres ettermiddager er bundet opp til organisert fritid, og enn så lenge er det ikke medievener som innskrenker timene med fri lek. For de to jentene er arbeid eller barneekteskap det som må unngås for å verne om barndom og lek.

For mange av barna i Strømmestiftelsens prosjekter er ikke skolen bare en arena for å lære å lese og skrive. Den gir også barna mulighet til å være barn. Bare en liten time etter at jeg forlater skolen til de to jentene, skal jeg få en påminning om hvor viktig skole er for å verne om og sette trygge rammer rundt barndom og lek.

Fra lek til voksenliv. Deinolt er 13 år. Hun går ikke på skole, men hun dukker opp i en kvinnegruppe.

– Du må være den yngste i gruppen? spør jeg. Deinolt svarer ikke selv, ser bare ned i bakken.

– Hun er litt yngre enn oss andre, men hun skal få være med her. Det har hele gruppa bestemt, sier Debora Mathayo (24) og holder en vernende arm rundt Deinolt.

Da Deinolt var 11 år, hadde hun sluttet på skolen. Faren ville da gifte henne vekk til en eldre mann. Den eldre jenta Debora fikk nyss i planene. Hun hadde gått livsmestringskurs og lært om konflikthåndtering, kvinners rettigheter og argumentasjonsteknikk i møte med «de eldre» i landsbyen. Debora klarte å snakke familiefaren bort fra tvangsekteskap.

I dag fortsetter hun å beskytte trettenåringen ved å gi henne yrkesopplæring og +

Nagida og Nawasa deler arbeidsoppgaver, skolevei, skolepult og lek.

Tvangsekteskap setter en bråstopp for barndom og frihet. Debora (24) reddet Deinolt (13) fra å bli giftet bort.

+ en plass i kvinnegruppa. Når vi setter oss i bilen, tenker jeg på hvor kort tid det er fra et barn er åtte år og leker rollelek til det sammen barnet er elleve år og trer inn i en voksen verden. Når slutter en barndom? Når begynner voksenlivet? Svaret på spørsmålet er nok også kulturelt betinget, og en del av mødrene ved skolen til Nawasa ble selv giftet bort før de rakk å bli tenåringer. Men tradisjonen er i ferd med å endres. Kvinnene selv ønsker et annet liv for døtrene sine. De fleste av fedrene også.

Plikter og fritid. Elias Joel er programleder for skoleprosjektet. Han er opptatt av at alle barna i området skal få skoleplass.

– Vi ser at ting er i ferd med å bli annerledes. Vi som jobber med å bygge og drive skoler her er selv fra masai-folket. Vi jobber for å bevare alt det fantastiske ved kulturen vår. Hver skoledag startes med tradisjonell dans og sang, vi skal fortsette med kveg, og vi skal beholde historiene og fargene. Men de av tradisjonene som fratar mennesker barndom og ungdomstid, de jobber vi for å endre innenfra. Alle barna her har plikter og arbeid som de deltar i utenom skolen, og det er fint. Men hovedengasjementet deres skal ikke være jobb eller å selv starte familie, det skal være skole og lek, sier Elias Joel.

Flere av mødrene ved skolen kjemper for likestilling, for at jenter skal få gå på skole og kunne arve land.

Nawasa har også plikter hun må gjøre. Hver dag starter med å koste rundt hytta hvor familien bor. Etter skolen hjelper hun også til.

Det hun skulle ønske var annerledes, var at de voksne i større grad hadde forstått at skolehverdagen også krever mye energi, selv om det ikke er vanlig arbeid.

– Vi drikker en kopp melk til frokost. Etter skoledagen er ferdig, drikker vi et glass melk med blod. Noen få ganger får vi grøt. Jeg skulle ønske vi også spiste eller drakk noe i løpet av skoledagen. De voksne

tror nok vi sitter på stoler og slapper av. Men jeg blir skikkelig trøtt av å lese og å skrive, sier Nawasa.

God barndom her og nå. Elias bryter inn, forklarer at melk med blod er det vanlige og tradisjonelle kostholdet. Men denne dietten holder ikke mål når skoleveien er en time hver vei, mener han.

– Vi burde tilby elevene mat i løpet av dagen. Elevene får ikke nok næring til skolehverdagen. Det er spesielt viktig at jenter ikke gir opp skolen eller blir tatt ut av undervisningen. De trenger en ekstra beskyttelse både mot barneekteskap, men de trenger også en god barndom her og nå. En mulighet til å være barn, sier Joel. ■

KJENNETEGN VED LEK

Frivillighet. Lek som er bestemt eller påtvunget stanser ofte opp.

Indre motivasjon. Barn leker fordi de vil leke.

Forestillingsevne, fri diktning og fantasifullhet. Det handler om å late som.

Interaksjon og kommunikasjon. Barn bruker lek til å skape mening, relasjon og se sammenheng.

NØDVENDIG FOR BARN

Lek er den mest naturlige måten å være i verden på. Vi trenger å gjøre ting som oppleves gøy og meningsfullt, mener barnebokforsker.

– Når du leker, så leker du for lekens skyld. Du presterer ikke. Når du har den typen god opplevelse, bygger du selvfølelse. Det å ha en god selvfølelse på tross av hva du presterer, det er grunnmuren i et godt liv. Mange har selvtillit på grunn av ting de har fått til, men mange mangler den trygge selvfølelsen. Flere trenger å kunne kjenne: «Jeg er god nok, akkurat som jeg er, uavhengig av hva jeg presterer».

– Vi bruker en del Astrid Lindgren-sitat som illustrasjon. Hva betydde leken hos denne forfatteren?

– For Astrid Lindgren var leken det som representerte selve barndommen. I Bakkebygrenda-bøkene, som er basert på Astrid Lindgrens egen barndom, har ikke barna mange leker. Men de har trygghet og frihet. Lindgren beskriver selv hvordan de voksne var i nærheten, samtidig var de voksne så

travle at barna fikk være mye på selvstyr. I Bakkebygrenda hadde barna ansvar for å luke fra de var fem–seks år. De hadde en tid for arbeid og en tid for lek. Slike kontraster er bra for oss mennesker. Leken blir enda mer lek når det finnes rammer som sier at vi må gjøre andre ting. Det er ikke sånn at lek er det eneste et barn skal gjøre. Men leken må være der.

Agnes-Margrethe Bjorvand
Førstelektor og barnebokforsker

VISSTE DU AT ...

... 205 302 barn og ungdom under 18 år var med i våre programmer i 2023? Noen fikk en trygg barnehageplass, mange har tatt igjen tapt skolegang og andre har fått yrkesopp-læring.

Joda, det fungerer!

Får du noen ganger inntrykk av at alle piler i verden peker nedover? De gjør ikke det. Her har vi samlet nyheter som viser at felles innsats for det gode gir resultat!

tekst og foto REDAKSJONEN

Tidlig på'an!

Å investere i tidlig barndom er avgjørende for å minske sosial ulikhet. Læring begynner allerede ved fødselen, og de første åtte årene er de viktigste for hjernens utvikling. Det et barn lærer disse årene, preger hele dets fremtid. Trygg læring er derfor den beste investeringen et land kan gjøre for å gi sine barn en rettferdig start i livet.

KILDE: STEFANIA GIANNINI, UNESC

FOTO: STRØMMESTIFTELSEN, ØYSTEIN MELHUS VENÅS

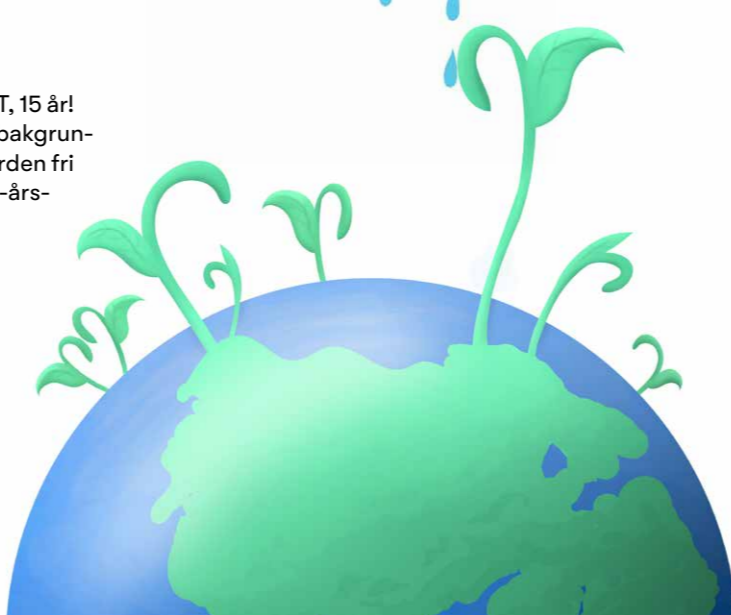

RE:ACT-ungdom på inspirasjonsworkshop i 2012 om rettferdig handel og rekruttering.

RE:ACT 15 ÅR!

I HØST BLIR ungdomsorganisasjonen vår, RE:ACT, 15 år! Et mangfold av ungdommer fra ulike kulturer og bakgrunner kjemper hver dag for å skape en rettferdig verden fri for fattigdom. Dette mangfoldet skal feires på 15-årsjubileet til RE:ACT 1. november. Da er du hjertelig velkommen til Folk i Oslo. Med vennskap på tvers av kulturer skaper vi bred handlekraft i kampen mot fattigdom!

FOTO: STRØMMESTIFTELSEN, ØYSTEIN MELHUS VENÅS

Mye moro med sanglek på rekke og rad, for barna i Sør-Sudan.

FOTO: STRØMMESTIFTELSEN, EGIL MONGSTAD

VISSTE DU AT ...
... lek utvikler kreativitet, evnen til å løse problemer og lærer barna sosiale ferdigheter.

KILDE: FAMLAB.NO

Heia frilek!

GUTT 1. TRINN: «Jeg tror ikke at det her er lek.» Forsker: «Hvorfor ikke det?» Gutt 1. trinn: «Fordi vi må leke.» Den frie leken er viktig for at barn skal ha det gøy, føle seg trygg, være med å bestemme og oppleve fellesskap. Når en lærer bestemmer at barna skal leke på en bestemt måte innenfor et gitt tidsrom og på et bestemt sted, opplever ikke barna det som lek lenger. Men barn finner utveier! Forskeren oppdaget at barn gjemte unna ting og fortsatte å leke fritt med dem etterpå. Heia, alle barn! Heia, frilek!

KILDE: FORSKNING.NO

STOL PÅ LEKEN

ER DU FØDT OG oppvokst i en jordhytte der det verken finnes stoler eller bord, og med foreldre som ikke kan lese eller skrive, er det ikke alltid like lett å skulle begynne på skolen. I Sør-Sudan får de små leke sammen med barn på sin egen alder – både fri og lærerstyrt lek. De trener også på skolesituasjonen – som for eksempel å synge sangleker, lære litt bokstaver og tall og øve seg på hva en stol kan brukes til.

FOTO: STRØMMESTIFTELSEN, GEIR OVE PEDERSEN

Ritu (8) fra Nepal elsker å leke.

Vi når stadig flere

De siste årene har det blitt stadig vanskeligere å drive bistand. Derfor er vi veldig fornøyd med at vi i fjor klarte å nå enda flere mennesker. Årsrapporten for 2023 viser at mer enn en halv million mennesker var en del av vårt arbeid.

tekst GASE HANDELAND foto ØYSTEIN MELHUS VENÅS illustrasjon INNOVENTI

Mange mennesker i verden har fått det langt tøffere de siste årene. Koronapandemien gjorde at flere mistet leve-

brødet, og skoler ble stengt i lengre perioder. Deretter kom Russlands fullskala-invasjon av Ukraina, som førte til at prisene på matvarer som korn økte. Dette har ført til at stadig flere barn går sultne til sengs.

Krevende tider. Strømmestiftelsen arbeider nå i ti land. I fem av landene er sikkerhetssituasjonen svært krevende. Det gjelder Sør-Sudan, Myanmar, Niger, Mali og Burkina Faso. Det gjør at vi må planlegge ekstra godt for å sikre at våre egne ansatte, ansatte hos partnerorganisasjonene og programdeltakerne blir ivaretatt.

Mange av de landene som har mest krevende sikkerhetssituasjon er også de samme landene hvor befolkningen vil ha

mest behov for bistand i årene som kommer. Årsrapporten for 2023 viser at vi fikk til mye sammen med våre 21 partnerorganisasjoner i disse landene. For eksempel startet 10 500 barn på våre hurtigskoler i Vest-Afrika.

For Strømmestiftelsen og mange andre bistandsorganisasjoner har også utviklingen i kronkursen gjort det vanskeligere. Vi får de fleste av våre gaver og tilskudd i norske kroner. Samtidig betales utgiftene til land i sør som regel i dollar eller euro. Når den norske kronen er mindre verd, får vi mindre penger til våre bistandsprogram.

Pengene når langt. Behovene for bistand er veldig store. Og takket være våre trofaste givere nådde vi ut til enda flere mennesker i 2023. Et stort flertall av disse, 69 prosent, var kvinner.

Blant de over 575 000 menneskene som deltok i våre programmer i fjor var det unge jenter som fikk gå på skole, ungdomsjenter som for første gang lærte at de

VISSTE DU AT ...
... 96 prosent av elevene i Vest-Afrika som fullførte en ni-måneders hurtigskole kunne fortsette i ordinær skole etterpå?

MENNESKER SOM DRO NYTTE AV VÅRE PROGRAMMER I 2023:

575 454

205 312 var under 18 år – 131 862 jenter og 73 450 gutter

+ hadde egne rettigheter, ungdommer som kjempet mot barneekteskap, og kvinner som fikk muligheter til å få sine egne inntekter.

Strømmestiftelsen er helt avhengig av gaver fra enkeltpersoner, og vi er derfor veldig takknemlig for hver og en som gir faste månedlige beløp. Pengene fra alle våre givere rekker langt. Av et totalbudsjett på over 250 millioner kroner gikk kun 3,3 prosent av midlene til administrasjonsformål i 2023.

Mye ugjort. 2023 markerte også slutten på en femårig strategiperiode i Strømmestiftelsen. Det var også det siste hele året hvor vi hadde arbeid i Sri Lanka. Frem mot 2030 skal Strømmestiftelsen fortsette å arbeide for å sikre utdanning, jobbskaping og inntektsgrunnlag for flest mulig mennesker i noen av verdens fattigste land.

Før pandemien hadde vi et ørlite håp om at vi skulle nå bærekraftsmålene innen 2030, og dermed også få slutt på den ekstreme fattigdommen i verden. Utviklingen de siste årene har dessverre gjort at enda flere mennesker i verden har blitt fattige. Fremdeles lever over 600 millioner mennesker i ekstrem fattigdom.

Det er vår forpliktelse som organisasjon å fortsette å arbeide så lenge enkeltmennesker vokser opp i ekstrem fattigdom. ■

Tusen takk til alle våre givere og samarbeidspartnere! Sammen bekjemper vi fattigdom.

VISSTE DU AT ...

... 41 prosent av familiene i Bangladesh og Nepal som deltok i våre spare- og lånegrupper klatret ut av fattigdom og kom over den nasjonale fattigdomsgrensen ved slutten av 2023?

Strømmestiftelsens bidrag til å nå

Bærekraftsmålene

1 / UTRYDDE FATTIGDOM

Mer enn
10 000
husholdninger som klatret ut av fattigdom

4 / GOD UTDANNING

128 528
barn, ungdom og unge voksne har fått en ny sjanse til å begynne på skolen

5 / LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

454
barneekteskap ble stanset i Asia
74 004
kvinnelige ledere i lokalsamfunnene

8 / ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

45 582
familier har dannet til sammen 2279 selvhjelpsgrupper
129 115
medlemmer i totalt 5411 spare- og lånegrupper
14 429
ungdommer i yrkesopplæring

Verdens vakreste hoppetau!

De beste lekene er de du har laget selv. Og det vakreste hoppetauet i verden er det Ziki selv som har flettet!

tekst KAREN KILANE foto GEIR OVE PEDERSEN

Bli kjent med ...

Navn Ziki

Alder 7 år

Min favorittaktivitet Lage hoppetau av ringene på bruskkorkene. Og så, når hoppetauet er ferdig, kunne hoppe tau sammen med bestemor!

Dette er jeg redd for At noe skal skje med bestemor. De andre voksne forsvant i krigen i Sør-Sudan. Hvis bestemor hopper tau med meg hver dag, så holder hun seg nok frisk og rask ekstra lenge!

Dette er jeg skikkelig flink til Å lage vakre mønster i hoppetauet!

Hvis jeg var president Ville jeg gitt leker og hoppetau til alle skolene! Og gjort det sånn at vi kunne flyttet tilbake til landet vårt.

Dette synes jeg er aller best med skolen Når jeg får komme opp på tavla!

Hver dag, når Ziki er ferdig med skolen og arbeidsoppgavene sine, finner hun fram sekken med alle plastringene. Naboen og vennene i flyktningebosetningen vet at om de ser en bruskkork langs veien, må de plukke den med seg og gi den til sjuåringen.

Ziki må ta i for å klare å klemme brukkorkringene nok til at de kan flettes. Men hun har fått teken på det nå. Ikke bare skal de flettes, de følger også et bestemt fargemønster.

Når Ziki får sitte alene med korkene tenker hun ikke på mamma, pappa og krigen. Da er hun bare. Litt sånn som det er når bestemor legger vekk alle arbeidsoppgavene og blir med Ziki på det beste i verden – hoppe tau sammen.

Som Hjerterevnner hjelper du barn til en trygg hverdag, oppvekst og fremtid! Strømmestiftelsen hjelper barn i noen av verdens fattigste land. Bli med, du også! Sammen kan vi hjelpe enda flere.

Når Ziki får sitte i fred og flette sitt eget hoppetau, er det ikke plass til de vonde tankene om krigen. Da handler alt om mønster, farger og det vakre hun lager.

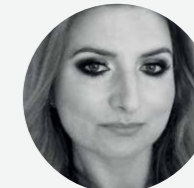
DETTE SYNES JEG ER DET BESTE MED SKOLE ...

TORUN ERIKSEN

Jazzmusiker

– Det beste var at noen lærere så meg og ikke bare ga viktig oppmuntring, men også utfordringer som akkurat JEG trengte.

PATRYCJA JAKUBIAK-ORBAN

Yrkesveileder for flyktninger
– Det beste er praktiske fag og mulighetene til å være utendørs.

KIDEN LIBERTY

Skoleelev i flyktningeleir i Uganda

– Jeg elsker å lese og skrive!

DA JEG VAR LITEN DRØMTE JEG OM Å BLI ...

CORNELIA BJÅEN

Strømmestiftelsen

– Jeg ville jobbe på et kontor med masse papirer som jeg skulle ha full system og orden på, slik som min far. Pappa og jeg jobbet faktisk sammen noen år!

JAKOB BERG

Musiker og skuespiller

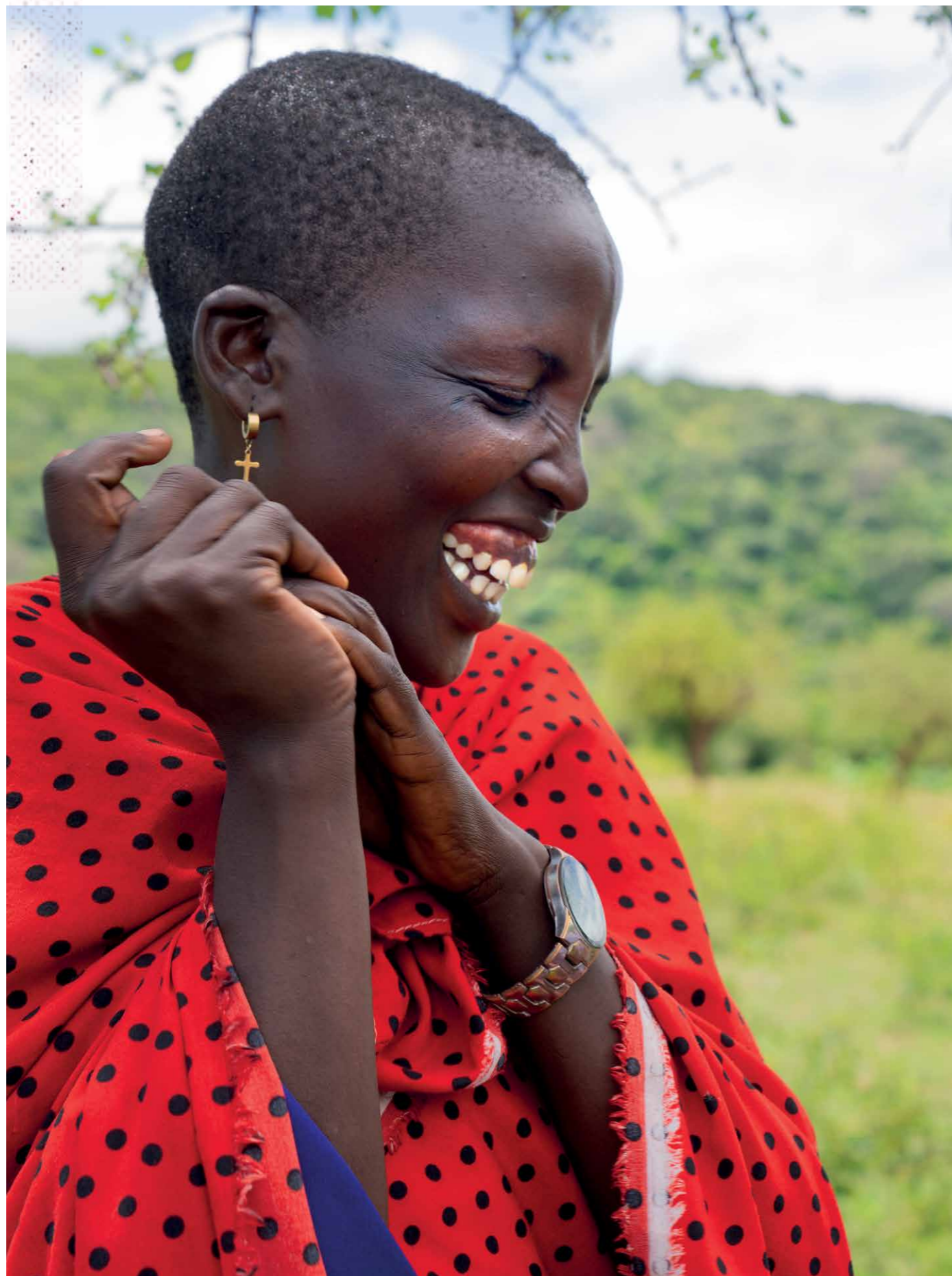
– Jeg drømte om å bli brannmann. Det skulle være i Bergen, for der regner det så mye at det ikke er noen branner – så da kunne jeg slappe av hele tiden.

FREDERIK MUNKSGAARD HANSEN

Gründer og grunnlegger av Vårt Start AS

Jeg drømte om å spille spiss på Start med Tore André Dahlum og Frank Strandli.

Kvinnesaks- kvinnen!

Neema ble mor som trettenåring.
Nå kjemper hun selv mot barneekteskap!

tekst KAREN KILANE foto MOHAMED ABDU

A

t hun en dag kom til å reise seg opp foran alle i landsbyen og gi beskjed om at det måtte bli slutt på omskjæring av kvinner og slutt på barneekteskap, hadde ingen forestilt seg!

Neema hadde nok sett for seg at hun ville bli hysjet på, fryst ut. Men det som skjedde da Neema for et år siden reiste seg opp og snakket høyt, var at hun ble lyttet til. Mannen respekterer henne, sønnene også.

– Da jeg reiste meg for å snakke, visste jeg så godt hva jeg skulle si. I kvinnegruppa jeg har blitt med i, har jeg ikke bare fått hjelp til å starte egen bedrift, jeg har også lært om både hygiene, kvinnehelse og kvinners rettigheter. Og jeg ble altså lyttet til!

Neema smiler. Forteller at det føles godt å bli respektert og å kunne bidra til fellesskapet.

– Både jobben og utdanningen har gjort meg trygg. Nå vil jeg være med og kjempe for rettigheter for andre kvinner – og menneskeliggjøring generelt!

Allsidige Neema selger perlede smykker og lekedyr, lager klær og driver med geiter. I tillegg er hun ikke redd for å reise seg i lokalsamfunnet og si sin mening.

Bli kjent med ...

Namn Neema Udunina

Alder 25

Bosted Monduli, Tanzania

Sivil status Gift. Tre sønner på 4, 7 og 12 år

Jobb Har geiter, lager klesplagg og perler smykker og lekedyr.

Min spesialitet Jeg har mange bein å stå på.

Det beste med jobben min Jeg har kontroll over egen økonomi og tjener nok til å forsørge meg selv. Guttene får skolegang, og de respekterer meg.

Mest utfordrende med jobben min Når det er lite vann, må jeg gå til innsjøen for å hente vann til geitene. Det tar lang tid, og det er også vannhullet til de ville dyrene. Da rekker jeg ikke alltid markedet hvor jeg kjøper og selger det jeg lager. Er det regntid må jeg passe meg for ville dyr når jeg går til markedet. Da er de ekstra irritable.

Jeg skulle ønske jeg visste dette da jeg startet At jeg kunne få det til! At det å være kvinne ikke gjør deg mindre flink eller mindre verdifull!

Utenfor banen

Espen Børufsen fra IK Start lot seg imponere av spillerne i Tanzania – både på og utenfor banen.

tekst ESPEN BØRUFSEN, IK START foto MOHAMED ABDU

Fotball har alltid betydd veldig mye for meg, helt siden jeg var liten og tilbragte hver ettermiddag på banen i Vågsbygd i Kristiansand. Uansett hva som skjedde oss på skolen eller i livet ellers, her møttes vi som like. Etter hvert som fotballen har blitt mer profesjonell for min del, er det fremdeles fellesskapet og vennskapet som har betydd mest.

Det å ha det moro, å mestre og å møtes som like på banen, det er også noe av det som driver oss i Start Life Support i IK Start. Som leder for samfunnsansvar i klubben jobber jeg i dag med flere prosjekter hvor fotball er den røde tråden i det å gjøre noe positivt. Gjennom Start Life Support bruker vi fotball for å inkludere og skape gode møteplasser – både i Norge og i andre land.

Den viktige fotballen. Sammen med bedriften Kaspar Strømme har vi engasjert oss i fotball i Strømmestiftelsens prosjekter. Først i Uganda – og nå i Tanzania.

Begge prosjektene har gått ut på å bruke fotballen som et verktøy for mestring. I Tanzania organiseres arbeidet i dag gjennom livsmestringsgruppene Bonga. Spesielt for jentene har det vært viktig med fotball. Jentene blir synliggjort, de får være aktive gjennom idrett, det blir økt bevisst-

gjøring på kvinnefotball i landet og det vil kanskje bli et mer likestilt syn på fotball og jenter. Noen av jentene fra prosjektet har til og med spilt seg inn på landslaget!

Både i Uganda og Tanzania møtte vi gjennom flere dager ungdommene på fotballbanen, der vi jobbet konsentrert. På banen var det spillet og fotballen som sto i fokus. Men en dag skulle kollega Maren Marcussen og jeg besøke en av guttene i hjemmet hans.

Vi var nok ekstra spente denne dagen. Tanken med Start Life Support er at vi både skal bidra med det vi kan og har – men også at vi selv skal få løfte blikket litt. I dag var det nok den siste delen vi skulle oppleve.

Livets lagspillere. Da Maren og jeg gikk opp mot huset til Kristian (jeg har endret navnet hans av personvern hensyn), visste

“

Kurset hadde lært ham respekt for seg selv, men også for medmennesker.

Espen Børufsen

FAKTA

Espen Børufsen

- Tidligere fotballspiller
- Leder for samfunnsansvar i IK Start
- Besøkte Bonga-prosjektet i Tanzania i 2022

vi ikke hva vi gikk til. Men at vi hadde ulike opplevelser utenfor fotballbanen, det forsto vi.

Kristian bodde sammen med en søster og niese. Det var søsteren som først hadde fått kjennskap til Bonga-prosjektet og fått ham til å søke. Kristian fikk plass og måtte flytte fra familien og inn til søsteren i Dar es Salaam for å delta på prosjektet. Kristian var en stille, rolig gutt som virket ganske introvert, likevel fortalte han med ro og trygghet om hvordan Bonga-prosjektet hadde hjulpet ham.

Kurset hadde lært ham respekt for seg selv, men også for medmennesker. Han hadde lært om regler og normer i samfunnet, og hvordan han kunne skape et godt liv for seg selv og de rundt ham. I hjemmet til Kristian fikk vi servert mat, og vi satt ned sammen og delte middag og gode historier.

Neste dag skulle vi igjen møtes på banen, igjen som like. Det var fint å få være med og se hverdagen slik den kan være utenfor fotballbanen. Kristian var en god fotballspiller, men det var utenfor banen han virkelig imponerte. Han drømte om å bli sjåfør, og hadde virkelig jobbet for å skaffe seg sertifikat og lærlingplass. Han ville være en som bidro i samfunnet, og som tok med seg verdiene fra fotballbanen inn i selve livet. En sann lagspiller trenger verden!

Start Life Support bruker fotball for å inkludere og skape gode møteplasser, både i Norge og i andre land.

Del 3 av 4

KLARER DU IKKE Å VENTE med å finne ut hvordan

det går med bjørnen? Da kan du gå inn via QR-koden og lese hele eventyret. Du kan også lese om skolebarn i Nepal som får hjelp fra Hjertevenn-faddere.

Finne Ro

– et eventyr i fire deler

Ingen barn skal være alene, slik som den lille bjørnen er. Barn som er alene, kan lett bli lurt av sånne som tigreren i fortellingen. Les her for å finne ut hvordan det går med den lille bjørnen, og følg gjerne QR-koden for å høre om hvordan skolebarn i Nepal blir passet på.

tekst KAREN KILANE illustrasjon HANS JØRGEN SANDNES

Dette har skjedd: Ro, storesøsteren min, hadde vært borte lenge, og jeg prøvde å finne meg en ny flokk før den kalde regntiden ...

Noen ensomme dager senere møtte jeg en nydelig katt med gul pels og sorte striper.

– Du så ensom og sulten ut. Kom her, så skal jeg passe på deg, sa hun.

Endelig en som var glad for å se meg! Katten smilte fornøyd og fortalte fantastiske eventyr om alt hun hadde opplevd i jungelen. Til slutt ble jeg helt søvnig. Hun lovte å passe på meg mens jeg sov.

Like før jeg sovnet, kom fire små kattunger krypende fram. De tre største slikket seg om munnen, men den fjerde hvisket i øret mitt:

– Vi er tigere, og mamma vil spise deg. Kom deg unna mens jeg får henne til å se en annen vei!

Jeg har aldri løpt så fort i hele mitt liv.

De neste dagene prøvde jeg å bli langhalset sjiraff, hoppende frosk og

snikende slange. Det gikk ikke. Jeg klarte ikke å være som de andre dyra.

Til slutt sank jeg ned ved elva og fanget fisk. Det hadde vært nok mat til Ro også.

Ro. Jeg savnet henne sånn! Jeg ble sittende og stirre ned i vannet. Da så jeg noe som beveget seg som en pil. Jeg tok borti det, men da forsvant det. Jeg snudde meg opp mot himmelen. En flokk flyvende gjess, det var det jeg hadde sett. Høyt der oppe fløy de sammen i formasjon.

Snart kom de til å fly over de store trærne.

Jeg klatret alt jeg kunne, og jeg rakk helt opp i toppen av trærne i tide. Akkurat idet de fløy forbi meg, tok jeg sats og strakte ut alle de fire pelskleddede beina mine. Jeg havnet midt i flokken. Jeg rakk å tenke at dette var vidunderlig, å fly midt i en flokk.

Så raste alt.

Det er poten min som først forstår det. Der hvor den skulle kjent kald jord, er det varm, myk og litt pjuskete pels.

– Lillebroren min, du lever jo, hvisker en stemme. En stemme jeg kjenner.

Siste del i fortellingen om Ro følger i neste nummer.

Konkurransen

10 + GER + - UT + A =

LØS REBUSEN! Send svaret til post@strommestiftelsen.no, merk BARNESIDER. Eller send på sms til Karen på 40 24 40 97. Den heldige vinneren får en stor sjiraffbamse fra Dyreparken til en verdi av 499,-. Svar innen 1. november.

Premie

Mette barn leker best

Mange barn slutter på skolen eller klarer ikke å henge med i leken eller læringen, fordi de er sultne. Men får de mat på skolen, da kommer de! Vi ønsker å gi næringsrik skolemat til barn i de områdene matmangelen er verst. **VI TRENGER DIN HJELP FOR Å KLARE DET!**

**Gi barn
skolemat!**

Strømmestiftelsen
BEKJEMPER FATTIGDOM